

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 6

Рівне – 2020

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Малафійк І.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;

Дем'янчук О.Н. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Потапчук Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету.

Цюлопа С.Д. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

Крижановська Т.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Прокопович Т.Ю. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Радковська Л.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Сверлюк Л.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;

Филипчук М.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 1 від 30.01.2020 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2020. – Вип. 6. – 272 с.

ISBN 978-966-416-720-5

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Гарлайчук О.В.</i> Дидактична гра як засіб виконавсько-технічного розвитку скрипалів-початківців.....	5
<i>Мазур Д.В.</i> Стан розвитку професійної рефлексії майбутніх керівників інструментальних колективів.....	11
<i>Пастушенко Л.А., Пастушенко А.С.</i> Основні тенденції формування гуманістичних цінностей сучасного вищого навчального закладу.....	16
<i>Прокопюк Л.В., Овсіюк Н.М.</i> Специфічні особливості студійної роботи вокалістів.....	21
<i>Сверлюк Я.В., Сверлюк Л.І.</i> Технологічні основи колективного виконавства.....	29
<i>Топоровський Н.Ю.</i> Специфіка фаху диригента-хормейстера.....	38
<i>Ужинський М.Ю., Прокопюк Л.В.</i> Роль сучасних звукових технологій у концертній роботі вокалістів.....	42
<i>Устенко К.О., Гарбуз Т.В.</i> Формування творчої активності у студентів в процесі диригентсько-хорової підготовки майбутнього вчителя музики.....	49
<i>Филипчук М.С.</i> Виконавські прийоми та техніки гри на бас-гітарі: теоретико-методичний аспект.....	57

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Брикайло Н.В.</i> Бандурне мистецтво на теренах України: генеза та шляхи розвитку.....	66
<i>Бульботка А.А.</i> Українська сучасна духовна хорова музика: аспекти побутування.....	73
<i>Валентюк Т.А.</i> Життєдіяльність Камерного хору "Воскресіння" м. Рівне: заснування та ключові етапи розвитку.....	79
<i>Даюк Ж.Ю., Проказюк Р.І.</i> Вплив європейської культури на зародження піаністичного мистецтва України.....	89
<i>Даюк Ж.Ю., Шишка Я.М.</i> Культурно-історичні аспекти виникнення та розвитку струнно-смичкових інструментів.....	94
<i>Дем'янюк О.О.</i> Штрихи до педагогічного портрету Людвіга Котлара.....	100
<i>Димченко С.С.</i> Педагогічна і диригентська спадщина Елеонори Скрипчинської в історичному часі української музичної культури (до 120-річчя від дня народження).....	105
<i>Закопець Л.М.</i> Методологічні аспекти роботи над звуком на початковому етапі навчання гри на гобої.....	114
<i>Заходякін О.В., Лістратова Т.М.</i> Передумови становлення та розвитку естрадно-джазового виконавства в Україні.....	122
<i>Корнієва А.Г., Фарина Н.П.</i> Ім'я Соломії Крушельницької в контексті національного бренду.....	126
<i>Марцинковський С.Л.</i> Секрети педагогічної майстерності Станіслава Димченка.....	132

<i>Нестерчук О.В.</i> Концерт фа-мажор для фортепіано з оркестром Джорджа Гершвіна: художньо-виконавський аспект.....	143
<i>Остапчук М.М., Никон О.К.</i> До питання становлення та розвитку українського фортепіанного мистецтва.....	149
<i>Прит К.О.</i> Теоретичний аналіз школи bel canto.....	155
<i>Прищепи Т.Б.</i> Творчий портрет музиканта-мультиінструменталіста Богдана Прищепи	161
<i>Рокіщук І.І., Белік В.М.</i> Мікшерний пульт як складова частина концертно-турової звукорежисури	165
<i>Столярчук Б.Й.</i> Уляна Кот – майстриня, берегиня традиційної української культури	172
<i>Трофімчук К.А.</i> Культурно-музичне середовище Америки ХХ століття: стилістичні ознаки та особливості розвитку	176
<i>Харитон І.М.</i> Авторство давньоукраїнської церковної монодії.....	184
<i>Хоменюк Т.С.</i> Феномен творчості Майкла Джексона: вокально-виконавський аспект	190
<i>Якимчук С.Н., Піддубник В.Г.</i> Генеза хорової культури Галичини у світлі духовних традицій другої половини ХІХ – початку ХХ ст.	195
<i>Яковець О.М.</i> Особливості фактури у бандурній музиці Г.Хоткевича	202

РОЗДІЛ ІІІ.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Смаль-Стоцька І.М.</i> Європейський досвід впровадження інклюзивної освіти	210
<i>Гедьфалві Т.І.</i> Розвиток музичного слуху молодших школярів засобами карпатського фольклору	216
<i>Кобилянська К.О.</i> Організація самостійної роботи учнів у процесі фортепіанної підготовки.....	222
<i>Кривчук І.П.</i> Нетрадиційний урок як середовище розвитку музичного інтересу молодших школярів	228
<i>Палаженко О.П., Єгоров А.С.</i> Зміст музично-просвітницької діяльності студентів-магістрантів у мистецьких закладах вищої освіти	235
<i>Солдатенко А.Л., Радковська Л.М.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учнів-підлітків	241
<i>Томчук О.В., Крижановська Т.І.</i> Розвиток стильової грамотності учнів 8-11 класів на уроках інтегрованого курсу "Мистецтво".....	247
<i>Цаун Р.В.</i> Методика роботи з дитячим фольклорним ансамблем.....	254
<i>Шихова Г.І.</i> Педагогічні особливості застосування інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва	260
Про авторів	268

Література:

1. Верменич Ю.Т. Джаз: Історія. Стили. Мастера / Ю.Т. Верменич. – Спб. "Издательство Лань"; "Издательство Планета музыки", 2009. – 608 с.
2. Волинский Э.И. Дж. Гершвин: Популярная монография / Э.И. Волинский. – Л. : Музыка, 1988. – 80 с.: ил.
3. Гнилов Б.Г. Между симфоджазом и блюзконцертом. О музыке Дж. Гершвина для фортепиано с оркестром // Музыка и время – 2005. – №7. – С.61-65.
4. Епохи історії музики в окремих викладах. – В. 2 ч. / Пер. з нім. та ред. – упор. Ю.Є. Семенов. – Одеса, 2004. – 240 с.
5. Конен В. Д. Пути американской музыки / В.Д. Конен. – Изд. 3-е. – М. : Советский композитор, 1977. – 446 с.
6. Конен В.Д. К История афро-американской музыки // История и современность / В.Д. Конен. – Л. : Советский композитор, 1981. – С. 185-195.
7. Тираненко В. Джордж Гершвин. Годы музыкального ученичества // Джаз. – 2007.- №5(11). – С.34-36.
8. Шнеерсон Г. М. Портреты американских композиторов. Очерки / Г.М. Шнеерсон. – М. : Музыка, 1977. – 232 с.
9. Юэн Д. Джордж Гершвин: Путь к славе / Пер с англ. – М. : Музыка, 1989. – 287 с.

УДК 780.8:780.616.432(477)

*Останчук М.М.,
Никон О.К.*

ДО ПИТАННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ФОРТЕПІАННОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті розглянуто окремі питання становлення та розвитку українського фортепіанного мистецтва у ХІХ-ХХ століттях. Зроблено екскурс в історію формування виконавських стилів та жанрів у творчості вітчизняних композиторів на основі аналізу праць дослідників української музики.

Ключові слова: ретроспектива, фортепіанне мистецтво, український романтичний стиль, фольклорні джерела, жанри фортепіанної музики.

Аннотация. В статье рассмотрены отдельные вопросы становления и развития украинского фортепианного искусства в ХІХ-ХХ веках. Сделано экскурс в историю формирования исполнительских стилей и жанров в творчестве отечественных композиторов на основе анализа работ исследователей украинской музыки.

Ключевые слова: ретроспектива, фортепианное искусство, украинский романтический стиль, фольклорные источники, жанры фортепианной музыки.

Abstract. The article deals with some issues of the formation and development of Ukrainian piano art in the 19th-20th centuries. An excursion into the history of the performing styles and genres formation in the works of national composers is made on the basis of the analysis of the Ukrainian music researchers works.

Keywords: retrospective, piano art, Ukrainian romantic style, folklore sources, genres of piano music.

Постановка проблеми. Діяльність закладів вищої освіти (ЗВО) спрямована, насамперед, на якісну підготовку кваліфікованих фахівців різних галузей, зокрема, мистецького спрямування. Українська держава увійшла в третє тисячоліття, взявши за основу гуманістичну парадигму освіти, спрямовану на розкриття творчого потенціалу особистості та її самореалізацію. У проєкті Національної доктрини розвитку освіти у XXI столітті зазначено, що підґрунтям освіти повинні бути культурно-історичні цінності українського народу та його традиції. З огляду на це, вивчення культурної спадщини здобувачами вищої освіти набуває важливого значення. Перед музикантами постають завдання пропаганди справжніх цінностей народної та професійної музики, зокрема, українського фортепіанного мистецтва.

Мета статті – розглянути ретроспективу становлення та розвитку українського фортепіанного мистецтва у творчості композиторів XIX-XX століть для поглибленого самостійного вивчення дисциплін основний музичний інструмент (фортепіано), спеціалізований, загальне фортепіано здобувачами вищої освіти спеціальностей Середня освіта (Музичне мистецтво), Музичне мистецтво.

Аналіз досліджень. Українську фортепіанну музику в різні часи досліджували такі відомі музикознавці, як С. Людкевич, М. Степаненко, К. Шамаєва, В.Клин, Н. Кашкадамова, Л. Кияновська, Л. Корній, С. Павлишин, О. Лігус, М. Дремлюга, Л. Михалюк та багато інших шанованих дослідників.

Так, Л. Корній у монографії "Історія української музичної культури від давнини до початку XX століття" розглядає розвиток музичної культури в історичному та загальнокультурному контекстах. Вона, зокрема, характеризує творчість М.В. Лисенка, в якій "український романтичний стиль концертної фортепіанної музики набув найбільш сформованого вигляду" [2, с. 269]. Аналізуючи твори В. Барвінського, музикознавиця бачить в них національно-романтичний стиль в новій якості неоромантизму. В праці поряд з іншими постають в українській музиці, розглядається творчість композиторів Я. Степового, Ф. Якименка. Н. Кашкадамова, досліджуючи розвиток українського фортепіанного мистецтва у XIX ст., відзначає "розмежування та пов'язане з цим збагачення його складових: фортепіанної творчості і виконавства, концертного життя та педагогіки, інструментального виробництва" [1, с. 4]. Сучасна дослідниця фортепіанної музики композиторів XIX-XX століть О. Лігус вивчає їх творчість з позиції українського романтизму (М. Лисенко, О. Лизогуб, М. Завадський, П. Сокальський, Я. Степовий, Л. Ревуцький, Н. Нижанківський, В. Косенко). Ретроспективний огляд становлення і розвитку українського фортепіанного мистецтва досліджує А. Михалюк, яка простежує його тенденції у різні історичні періоди. На підставі досліджень відомих музикознавців автор визначає шість найважливіших періодів у розвитку фортепіанного

мистецтва. В праці також розглядаються проблеми інтерпретації творів, що становить інтерес для здобувачів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. В межах цієї статті творчість усіх авторів української фортепіанної музики охопити неможливо, тому поставимо деякі акценти. Її інтенсивний розвиток наприкінці XIX ст. пов'язаний з діяльністю М. Лисенка, фундатора національної композиторської школи, піаніста-виконавця. С. Людкевич назвав його фортепіанну школу "зразком зрілого романтичного стилю в українській музиці" [4, с. 292].

Значна заслуга М. Лисенка полягає в тому, що він створив концертний репертуар української фортепіанної музики національно-романтичного стилю в різних жанрах, – як у мініатюрах, так і у великих формах. Для фортепіано М. Лисенко написав понад шість десятків творів. У його фортепіанному доробку домінуючими є фортепіанні мініатюри, притаманні романтичній європейській музиці: "пісні без слів", ноктюрни, баркароли, елегії, експромти, романси, ескізи, рондо, різні танці: вальси, мазурка, полонези, ціла низка програмних п'єс. У ліричних мініатюрах М. Лисенко створив фортепіанну кантилену з українською національною специфікою. "Українська сюїта" М. Лисенка – це перший зразок стильової адаптації давньої західноєвропейської музики епохи Бароко до національної музики із залученням українських народних пісень. Він є також творцем першої української фортепіанної сонати.

Серед послідовників М. Лисенка – Яків Степанович Степовий (Якименко) – композитор, музичний критик, музично-культурний діяч. Його фортепіанна творчість значно збагатила українську камерно-інструментальну музику. Музика Я. Степового яскраво індивідуальна, але й національно увиразнена, і, безумовно, зазнала впливу музики М. Лисенка. Я. Степовий – композитор великих творчих можливостей, життя якого обірвалося у розквіті сил.

Федір Степанович Якименко (старший брат Я. Степового) – композитор, концертуючий піаніст, педагог, музикознавець, диригент. Його музика відзначається самобутнім індивідуальним почерком, у якому проявився неоромантичний стиль із виразними імпресіоністськими рисами. Твори Ф. Якименка були відомі у світі, публікувалися у Європі, проте в сучасній Україні залишаються ще малодослідженими. Творчість цього видатного, талановитого композитора тривалий час була вилучена з музично-культурного життя України. Більшість його творів і досі зберігаються за межами України, що ускладнює їх дослідження й виконання.

Станіслав Пилипович Людкевич – видатний композитор, фольклорист, музикознавець, педагог, диригент, музично-громадський діяч – працював у різних сферах музичної культури у Західній Україні на зламі XIX-XX ст. Уся його високопрофесійна багатогранна діяльність сприяла поступовому розвитку української музичної культури, подоланню її провінційності й піднесенню до європейського рівня.

С. Людкевич підняв професійну музику західноукраїнського регіону на високий мистецький та професійний рівень і зробив суттєвий внесок в українську музичну культуру загалом [2].

Одночасно з С. Людкевичем творив Василь Олександрович Барвінський. Їх єднала спільна мета – вивести українську музику на високий професійний рівень. В. Барвінський інтенсивно працював і як композитор та, розуміючи необхідність поповнення українського фортепіанного репертуару, написав чимало творів. У 1948р. за сфабрикованою " справою" В. Барвінський був заарештований та провів у засланні 10 років життя. Реабілітований уже після смерті.

Для музики В. Барвінського перших двох десятиліть ХХ ст. характерні дві найважливіші тенденції: оновлення романтичного стилю імпресіоністськими засобами, що проявилися насамперед у гармонії та фактурі і вплинуло на емоційно-образну сферу, а також активне звертання до українських народнопісенних джерел. В. Барвінський – один із небагатьох українських композиторів, музика якого стала відома у світі ще за його життя. Його твори публікувалися у Відні, Лейпцигу, Нью-Йорку, Токіо. Сам В. Барвінський відзначав, що в музиці він проявився як лірик, і йому властиві малі форми, мініатюри, що було характерним для музики початку ХХ ст. Нажаль, ще не всі твори композитора опубліковані в Україні, вони недостатньо вивчені, але гідні зайняти поважне місце в концертному житті [4].

У першій половині ХХ ст. розгорнулася творча діяльність композиторів: Левка Ревуцького, Віктора Косенка, Всеволода Задерацького, Миколи Колесси, Ігоря Шамо, Анатолія Кос-Анатольського та ін.

Для формування індивідуального фортепіанного стилю Левка Ревуцького велике значення мала його тривала і серйозна праця з народною пісню. Крім того, у фортепіанному стилі композитора своєрідно відбився вплив творчості О. Скрибіна: складна і багата ритміка, широке використання поліритмії, загострена ладо гармонічна мова (велика кількість хроматизмів, ладових альтерацій), поліфонізація фактури.

Значний внесок у фортепіанну спадщину України зробив Віктор Косенко. Характерне те, що в його фортепіанних творах широко і різноманітно представлено майже всі малі інструментальні форми – від танцювальних жанрів до розгорнутих поем. Його твори давно ввійшли у наше музичне життя і стали невід'ємною часткою концертного та навчально-педагогічного репертуару. У його творчості помітна тенденція до синтезу класичних форм з особливостями українського фольклору, (наприклад, "Етюди у формі старовинних танців"). Крім того, у фортепіанних творах відбилися його музичні захоплення, пов'язані з іменами Ф. Шопена, С. Рахманінова, О. Скрибіна [4].

У фортепіанній музиці 30-х–50-х років помітно посилюються риси програмності. Це було обумовлено прагненням композиторів демократи-

зувати жанр, пов'язати його з образами сучасності. Жанрово-характеристична програмність відкривала широкі можливості роботи над фольклорним матеріалом (наприклад, фортепіанна сюїта М. Колесси "Картинки Гуцульщини", Н. Нижанківський "Листи до неї", В. Задерацький "Порцелянові чашки", М. Вериківський "Волинські акварелі" та ін.).

У 50-х–60-х роках збагачується тематика і жанрова палітра фортепіанних творів. Активно поповнюється педагогічний репертуар, який створюють І. Беркович, Ю. Рожавська, М. Сільванський, М. Скорульський, О. Білаш, Ф. Богданов, Я. Верещагін, М. Дремлюга, С. Жданов, Ю. Іщенко, Ж. Колодуб, А. Коломієць, Ф. Надененко, М. Степаненко, Б. Фільц, І. Шамо.

З початку 60-х років починають окреслюватися якісно нові зрушення у розвитку української фортепіанної музики. Формуються нові стилеві прикмети, що у наступних десятиліттях стануть вже панівними. Це потреба композиторів у проникненні в складний внутрішній світ людини, в його узагальненні і самопізнанні.

Період 70-х–90-х років – це наступний етап у музичному розвитку України, який характеризується як пильною увагою композиторів до проблем сучасності, так і великим інтересом до невичерпних скарбів народної творчості. І саме це пов'язане з пошуком нових образно-виражальних засобів поряд і з збереженням і збагаченням традиційних. Якісні зрушення у розвитку української фортепіанної музики особливо яскраво окреслилися в останні роки, з точки зору нового історико-культурного мислення. Це викликало стилеве оновлення композиторської творчості, розквіт дослідницької роботи, пов'язаної з вивченням історії української музики, реставрацією її пам'яток, узагальненням музикознавчою думкою досягнень вітчизняної і зарубіжної музичної культури. Одна з провідних тенденцій – це осмислення сьогодення з позицій охоплення історії, своєрідної "пам'яті" культури в її етнічних і національних витоках. Звідси з'являється новий потяг до фольклорних джерел, проникнення в їх глибинні пласти в пошуках синкретично вираженої філософської сутності буття ("нова фольклорна хвиля"). Нове у зверненні до фольклору виявляється у зміщенні центру уваги з пісенно-романсової лірики та побутових жанрів на більш стародавні шари фольклору: календарні, обрядові пісні тощо.

З'явилися спроби імітації народних не темперованих ладів, відтворення манери виконання ударних звучань фольклорного інструментарію (на фортепіано це реалізується за допомогою секундових співзвуч, кластерів тощо). Вивчення найдавніших пластів народної музики привело до збагачення музичної мови, до завоювань сучасної композиторської техніки – консонантного звучання септим, квартових накладань, перемінності тонік, організуючої ролі тритону. Все це допомагає перебороти замкнутість мажоро-мінорної функціональності та дає можливість по-новому ставитись до інтервалу та ладу. Такі тенденції характерні для розвитку сучасного світового мистецтва.

На підтвердження цього – фортепіанні твори М. Скорика, Л. Дичко, В. Бібіка, О. Киви, В. Камінського, В. Зубицького, О. Козаренка та багато інших характеризуються збереженням етнографічної цілісності. Оригінальна музична мова композиторів прийнята народним мелосом, що виявляється в інтонаційних зворотах, у ритмічній організації, у вільному трактуванні метру, у ладовому забарвленні, у варіантності розвитку, елементах підголоскової поліфонії, у фактурному малюнку, що імітує багатоголосся. У фортепіанних творах спостерігається складне жанрове синтезування класичних, барокових і сучасних форм.

Ще одна тенденція у фортепіанній музиці цих років – розвиток масових жанрів, як-от джаз-, рок-, і поп-музика. У творчості представників цього напрямку (Г. Саська, І. Карабиця, Н. Замороко, М. Скорика, О. Козаренка) стильові риси джазу поєднуються з традиційними, типовими для української інструментальної та пісенної народної музики.

Характеризуючи фортепіанну творчість українських композиторів кінця ХХ–початку ХХІ століття в цілому можна відзначити, що набувають подальшого розвитку тенденції попереднього періоду: узагальнена програмність та урізноманітнення традиційної тематики творів (картини рідного краю, меморіальна тема, історичні сюжети з використанням літературних і живописних образів).

Попри це, стильова "картина" українського музичного мистецтва цього періоду, в цілому, постає різнобарвною і строкатою внаслідок співіснування найрізноманітніших напрямків. Значною мірою стильовий плюралізм викликаний такою специфічною властивістю сучасної композиторської практики, як "синтетичність мислення" (за Г. Григор'євою). Ця риса виявляє себе, зокрема, у прагненні до художнього відображення дійсності через форми, запозичені у мистецтві минулих епох, які усвідомлюються як еталони. Звідси широкий спектр "неотенденцій", що свідчить про особливу актуальність принципу асиміляції у системі музичного мислення – неоромантизм, неокласицизм та неоконструктивізм.

Висновки. Вивчення українського музичного репертуару та осмислення здобувачами вищої освіти значимості характерних рис національного мистецтва надає широкі можливості для духовного становлення майбутнього фахівця музичного мистецтва. Безпосередність відтворення у власному виконанні кращих зразків вітчизняної музики, що зберігає духовну пам'ять поколінь, надає унікальну можливість кожному здобувачеві вищої освіти відчувати глибинний зв'язок із етносом, ментальністю народу.

Курс фортепіано не передбачає лекційного спецкурсу з історії українського фортепіанного мистецтва. Тому, в умовах самостійної підготовки студентів денної і заочної форм навчання до іспитів та заліків, цей стислий огляд основних етапів історії розвитку фортепіанної творчості українських композиторів допоможе краще зорієнтуватися у навчальному матеріалі.

Література:

1. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ сторіччя / Н.Кашкадамова. – Тернопіль: Астон, 2006. – 608 с.
2. Корній Л. Історія української музичної культури від давнини до початку ХХ століття / Л.Корній. – К.: Музична Україна, 2018. – 364 с.
3. Лігус О. Українська фортепіанна музика ХІХ – початку ХХ ст. у контексті Європейського романтизму (жанрово-стильова динаміка) / О.Лігус. – Київ : Видавництво Ліра, 2017. – 224 с.
4. Людкевич С. Микола Віталійович Лисенко як творець української національної музики / С.Людкевич // С.Людкевич. Дослідження, статті, рецензії, виступи. – Львів : Видавництво М.Коць, Дивосвіт, 1999. – т.1. – 1999.
5. Михалюк А. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва: навчально-методичний посібник / А.Михалюк. – К.: Видавництво Ліра, 2016. – 220 с.

УДК 378.147.371.134

Прит К.О.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ШКОЛИ BEL CANTO

Анотація. У пропонованій статті представлені історичні відомості про формування вокально-виконавського стилю "bel canto", визначені основні напрямки розвитку італійської вокальної школи.

Ключові слова: поняття "bel canto" і "вокальна школа", італійські вокальні школи: римська, венеціанська і неаполітанська, opera-buffa, opera-seria.

Анотация. В предлагаемой статье представлены исторические сведения о формировании вокально-исполнительского стиля "bel canto", определены основные направления развития итальянской вокальной школы.

Ключевые слова: понятие "bel canto" и "вокальная школа", итальянские вокальные школы: римская, венецианская и неаполитанская, opera-buffa, opera-seria.

Annotation. The proposed article presents the historical information on the formation of vocal-style "bel canto", identifies the main directions of development of the Italian vocal school.

Keywords: concepts of "bel canto" and "vocal school", Italian vocal schools: Roman, Venetian and Neapolitan, opera-buffa, opera-seria.

Постановка проблеми. В даний час проблема аналізу виконавського стилю, манери виконання є важливою передумовою творчого розвитку. На думку відомих дослідників різних наукових галузей (І. Зязюн, Н. Коваленко, Л. Куненко, Е. Кучменко, В. Феоктистова, М. Ярмаченко) неможливо зрозуміти загальні педагогічні принципи навчання підростаючого покоління на національній основі та формування взаємостосунків між ними, зокрема

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 6

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 02.04.2020 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 15,81. Наклад 100 пр. Зам. 28.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».